
[2023-28-RE](#)

Causa 2023-28-RE

(Solanes Colell c/ Bisbal Galbany)

Número de registre 198-2023. Recurs d'empara

Aute del 12 de juny del 2023

BOPA núm. 80, del 21 de juny del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 8 de maig del 2023, per la representació processal del Sr. David Solanes Colell, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 18 d'abril del 2023, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li parcialment la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions davant la Sala Civil, per tal que acordi que les despeses de formació universitària del curs 2020-2021 formen part dels deures d'aliments dels progenitors envers el seu fill major d'edat i que, per tant, han de qualificar-se com a despeses ordinàries; i que el recurrent pot compensar les despeses globals assumides des del mes de setembre del 2020 (matrícula, residència i apartament, transport, alimentació i d'altres) a compte de la contribució mensual en concepte d'aliments; cas que les despeses del primer punt no es qualifiquessin d'ordinàries, demana que es considerin necessàries. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de la resolució impugnada, d'acord amb l'article 90 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Cullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'una demanda de divorci, el 31 de maig del 2022, la Batllia va dictar una sentència en què declarava dissolt, per raó de divorci, el matrimoni entre el Sr. David Solanes Colell i la Sra. Gemma Bisbal Galbany, i, entre d'altres, valorant les circumstàncies econòmiques d'ambdós progenitors, establia l'assumpció del 65% de les despeses del seu fill major d'edat a càrrec del pare i del 35% a càrrec de la mare, sobre la base de la suma global de 1.953,00 € mensuals a partir de la presentació de la demanda.

1.2. La representació processal del Sr. David Solanes Colell va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 18 d'abril del 2023, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que estimava parcialment aquest recurs i considerava que l'import global mensual de les despeses del fill comú ascendia a 1.897,20 €, que havien de ser assumides a raó d'un 65% pel pare i d'un 35% per la mare a partir de la data de la presentació de la demanda. D'altra banda, afegia que pel que feia a l'import de la matrícula universitària del curs 2021-2022, la mare també n'havia d'assumir el 35%, confirmant la resta de pronunciaments.

1.3. El 8 de maig del 2023, la representació processal del Sr. David Solanes Colell va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 18 d'abril del 2023, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent exposa que en el marc regulador del règim de separació aprovat mitjançant sentència de separació matrimonial del 4 de juny del 2009, s'acordava que pagaria 1.100,00 € mensuals en concepte de pensió pels dos fills menors d'edat.

- A partir del mes de setembre del 2020, el seu fill gran va començar a cursar estudis superiors triats per ell, però va haver d'accedir a una universitat privada, ja que no va passar la selectivitat per accedir a una universitat pública. No obstant això, tant aquesta part com la part adversa van estar-hi d'acord.

- Deixant de banda les despeses acadèmiques del curs 2020-2021, que van ascendir a 8.460,00 €, exposa el detall de les despeses d'aquest curs universitari que van ascendir a 1.500,00 € mensuals. Despeses, totes elles assumides exclusivament per ell.

- No obstant això, la part adversa no només no va contribuir amb aquestes despeses, sinó que va presentar una sol·licitud d'execució de la pensió d'aliments fixada en el conveni regulador, tot i que el fill major d'edat es trobava vivint a Barcelona.

- Per aquests motius, va introduir una demanda de divorci i de modificació de mesures definitives, en què demanava d'assumir el 60% de les despeses universitàries del seu fill major d'edat i que la seva mare n'assumís el 40%. Així mateix, sol·licitava l'obertura d'un compte bancari de titularitat dels tres en què s'efectuessin els ingressos respectius. També sol·licitava el reemborsament de la part corresponent a la mare de la matrícula universitària i de les despeses d'allotjament sufragades per als cursos 2020-2021 i 2021-2022.

-
- El recurrent considera que la sentència de la Sala Civil que qualifica la despesa universitària del seu fill com a extraordinària, imprevisible i innecessària vulnera el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, ja que contradiu la *iuris communis opinio* i xoca amb la línia jurisprudencial mantinguda de manera constant.
 - El recurrent recorda que les despeses de formació formen part del deure d'aliments dels progenitors envers els seus fills majors d'edat i que aquestes despeses s'han de qualificar com a ordinàries. Deure que ha de ser sufragat pels progenitors en funció de les seves capacitats econòmiques.
 - Afegeix que les despeses de formació no reuneixen els requisits jurisprudencialment fixats per ser qualificades com a despeses extraordinàries, les quals per la seva naturalesa son indeterminades, inespecífiques i il·líquides.
 - Manifesta que és il·lògic i irraonable considerar que el primer curs es consideri com a despesa extraordinària i la resta de cursos com a ordinària.
 - Altrament, al·lega que les despeses extraordinàries tenen i han de tenir la consideració de necessàries; i considera que la Sala Civil la qualifica de no necessària per tal que la part adversa no hagi de reemborsar ni un cèntim a compte de les despeses de formació del curs 2020-2021.
 - El recurrent retreu a la sentència impugnada haver omès de pronunciar-se sobre el reemborsament de les altres despeses assumides des del mes de setembre del 2020, com l'allotjament i l'alimentació, a més de la matrícula universitària. Per consegüent, la Sala Civil ha incorregut en incongruència omissiva.
 - Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li parcialment la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions davant la Sala Civil, per tal que acordi que les despeses de formació universitària del curs 2020-2021 formen part dels deures d'aliments dels progenitors envers el seu fill major d'edat i que, per tant, han de qualificar-se com a despeses ordinàries; i que pot compensar les despeses globals assumides des del mes de setembre del 2020 (matrícula, residència i apartament, transport, alimentació i d'altres) a compte de la contribució mensual en concepte d'aliments; cas que les despeses del primer punt no es qualifiquessin d'ordinàries, demana que es considerin necessàries. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de la resolució impugnada, d'acord amb l'article 90 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- En primer lloc, la Sala Civil considera que no es pot aplicar la jurisprudència citada pel recurrent al seu cas concret, ja que malgrat que també es refereix als estudis universitaris a l'estranger, aquells no comportaven un augment econòmic considerable i fins i tot imprevisible en el moment de fixar-se la pensió d'aliments.
- Ara bé, en aquest cas el fill del recurrent està seguint estudis a Barcelona en un centre privat i aquesta despesa ha de considerar-se extraordinària, perquè en el moment en què es va fixar la pensió d'aliments, el 4 de juny del 2009, aquesta despesa era imprevisible. No només és una despesa que no va ser prevista, sinó que per la seva naturalesa excedeix les despeses ordinàries de

formació i des d'aquesta perspectiva ha de ser qualificada d'extraordinària.

- En segon lloc, la Sala Civil manifesta que no s'ha acreditat que aquesta despesa fos imprescindible o necessària i requeria, per consegüent, el consentiment dels consorts; si que consta, no obstant això, que la mare en conèixer l'import de la matrícula va manifestar la seva impossibilitat d'afrontar-la econòmicament en solitari, havent-se limitat a efectuar aportacions mensuals concretes i relatives sobretot a l'alimentació i vestimenta; també destaca que el recurrent no ha efectuat de forma prèvia cap mena de reclamació, ni tan sols extrajudicial.

- D'aquestes circumstàncies conclou que les despeses assumides pel recurrent no poden ser repercutides en la defenent, ja que son anteriors a la data de la presentació de la demanda. Tanmateix, pel que fa a les despeses generades per la matrícula corresponent al curs 2021-2022, sí que cal procedir al seu retorn.

- En tercer lloc, sobre la proporció del percentatge que cada progenitor ha d'assumir en relació amb aquestes despeses, la Sala Civil comparteix la decisió de la Batllia, ho justifica tant la diferència salarial existent entre els progenitors, com el major temps que el fill passa amb la mare quan torna a Andorra.

- Pel que fa a la disminució dels ingressos del recurrent, la Sala Civil no desconeix el seu acomiadament, però li retreu que obviï la indemnització percebuda i considera que si proposa una proporció de 60% - 40%, no implica una manca de revinguts.

- Seguidament, la Sala Civil revisa els imports relatius a les diverses despeses del fill major d'edat, i decideix reduir mínimament l'import mensual global de despesa.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació.

3.2. L'apreciació de les proves i la seva interpretació correspon als tribunals ordinaris, tret que aquesta apreciació i que aquesta interpretació siguin irraonables, il·lògiques o arbitràries.

3.3. Per consegüent, no correspon, en principi, al Tribunal Constitucional pronunciar-se sobre la valoració dels imports de les despeses considerades o dels recursos econòmics dels progenitors.

3.4. En seu constitucional, cal que el Tribunal Constitucional examini els arguments del recurrent en relació amb la vulneració dels seus drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

3.5. En primer lloc, el recurrent impugna la decisió de la Sala Civil perquè qualifica d'extraordinàries diverses despeses derivades dels estudis universitaris del fill en comú per a l'any 2020-2021 de manera errònia, no fonamentada en Dret i de manera no conforme a la jurisprudència.

3.6. En segon lloc, el recurrent exposa que, no obstant això, la Sala Civil declara un repartiment entre els progenitors per aquestes mateixes despeses pel que fa als anys universitaris següents; el recurrent conclou, per tant, que aquesta decisió és il·lògica i absurda.

3.7. Pel que fa al primer argument, de la lectura de la sentència impugnada se'n desprèn que la Sala Civil analitza de manera detallada les característiques de la despesa en qüestió i si bé considera que les despeses relatives als estudis universitaris poden ser considerades com a despeses ordinàries, constata que en aquest cas les despeses efectuades, atès el seu import, tenien un caràcter imprevisible en el moment de l'acord vigent sobre el repartiment dels costos associats al fill i han de considerar-se com a extraordinaris.

3.8. Segons el parer de la Sala Civil, per tal de poder ser compartides, aquestes despeses haguessin hagut de tenir l'acord previ dels dos progenitors, circumstància que no es va donar atesa la posició expressada per la mare sobre les seves possibilitats de pagament respecte de l'import en qüestió.

3.9. Aquesta anàlisi és precisa i es fonamenta de manera clara sobre la jurisprudència citada de manera explícita. Per consegüent, el primer motiu del recurrent no pot prosperar.

3.10. Pel que fa al pronunciament de la Sala Civil sobre el repartiment entre els progenitors d'aquestes mateixes despeses pels anys universitaris següents, aquesta decisió no contradiu en res l'anàlisi precedent.

3.11. Per motivar aquesta decisió, la Sala Civil no es desdii del caràcter extraordinari o no d'aquestes despeses, però només constata que el desacord entre els progenitors consisteix en el moment de la demanda davant la jurisdicció, no sobre el principi de la despesa, sinó sobre el repartiment entre ells.

3.12. La Sala Civil pren una decisió sobre aquest repartiment en funció de la situació que li correspon valorar, decisió que només pot, d'acord amb la jurisprudència citada, aplicar-se a les despeses efectuades posteriorment a la decisió.

3.13. Per consegüent, la diferència efectuada per la Sala Civil en funció de les despeses ocasionades pels estudis universitaris del seu fill en funció dels anys universitaris no es pot considerar absurda, ni il·lògica, ni arbitrària.

3.14. Cal concloure, doncs, que aquest recurs manca de contingut constitucional i ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2023-28-RE interposat per la representació processal del Sr. David Solanes Colell contra la sentència del 18 d'abril del 2023, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 12 de juny del 2023.

Jean-Yves Cullet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat